परराष्ट्रेषुमित्रराष्ट्रेषुस्वराष्ट्रेषुचस्वस्यबलंसैन्यंसामर्थ्यंचयत्तज्ज्ञातव्यं ॥ ६ ॥ ७ ॥ नीतिर्भक्तवेतनदानचारप्रवृत्त्यादिका तथाविधीयतांयथायेनप्रकारेणतैःसहसंदधामहेशरादिसंधानंकुर्महे यद्वा बलकोश योरल्पत्वंस्वस्यपरस्यबहुत्वं नीतिर्यथाप्रतिज्ञंसामरूपाविधीयतां यथातैःसहसंदधामहेसख्यंकुर्महेइति कालोदये मृत्यूदयरूपे युद्धेप्राप्तेसति तेषांविधीयतइतिपाठे तेषांकालतःउदयेप्राप्तेसतियथासम्यग्विधी यतेजायतेतथानीतिर्विधीयतां ॥ ८ ॥ नियतमचंचलं नियमेनबुध्यस्व ॥ ९ ॥ बोधफलमाह उच्चेति उच्चादिभेदेनत्रिविधमपिप्रदृष्टंवाअप्रदृष्टंवाज्ञातव्यं उच्चंसमंवास्वबलंअप्रदृष्टंचेत्प्रदृष्टबलैःशत्रुभिः सहसंदधामसंधिंकरवाम विपरीतंचेदपिसंदधामशरानितिशेषः संधनीयमितिपाठेपितदेवार्थद्वयंज्ञेयं आतोधातोरित्यालोपः अनीयरप्रत्ययेपरेभवति संधानीयमितितुयुक्तःपाठः ॥१०॥साम्येसामभेदौ अप

स्वराष्ट्रेपरराष्ट्रेचज्ञातव्यंबलमात्मनः॥ उदयःपांडवानांचप्राप्तेकालेनसंशयः॥६॥ निवृत्तसमयाःपार्थाःमहात्मानोमहाबलाः॥ महोत्साहाभविष्यंतिपांडवात्य मितौजसः॥ ७॥ तस्माद्बलंचकोशश्चनीतिश्चापिविधीयतां॥ यथाकालोदयेप्राप्तेसम्यक्तैःसंदधामहे॥८॥तातबुद्ध्यापितत्सर्वंबुध्यस्वबलमात्मनः॥नियतंसर्व मित्रेषुबलवत्स्वबलेषुच॥ ९॥ उच्चावचंबलंज्ञात्वामध्यस्थंचापिभारत॥ प्रहृष्टमप्रहृष्टंचसंदधामतथापरैः॥ १०॥ साम्नाभेदेनदानेनदंडेनबलिकर्मणा ॥ न्या येनाक्रम्यचपरान्बलाच्चानम्यदुर्बलान्॥ ११॥ सांत्वयित्वातुमित्राणिबलंचाभाष्यतांसुखं॥ सुकोशबलसंवृद्धःसम्यक्सिद्धिमवाप्स्यसि॥ १२॥ योत्स्यसे चापिबलिभिररिभिःप्रत्युपस्थितैः॥ अन्यैस्त्वंपांडवैर्वापिहीनैःस्वबलवाहनैः॥ १३॥एवंसर्वंविनिश्चित्यव्यवसायंस्वधर्मतः ॥ यथाकालंमनुष्येंद्रचिरंसुखम वाप्स्यसि॥ १४॥इतिश्रीमहाभा०वि०प०गोहरणपर्वणिचारप्रत्याचारेरूपवाक्येएकोनत्रिंशोध्यायः॥२९॥ वैशंपायनउवाच अथराजात्रिगर्त्तानांसुशर्मा रथयूथपः॥ प्राप्तकालमिदंवाक्यमुवाचत्वरितोबली ॥ १ ॥ असकृन्निकृताःपूर्वंमत्स्यशाल्वेयकैःप्रभो ॥ सूतेनैवचमत्स्यस्यकीचकेनपुनःपुनः ॥ २ ॥ बा धितोबंधुभिःसार्द्धंबलाद्बलवतांविभो॥ सकर्णमभ्युदीक्ष्याथदुर्योधनमभाषत॥३॥ असकृन्मत्स्यराज्ञामेराष्ट्रंबाधितमोजसा॥प्रणेताकीचकस्तस्यबलवानभ वत्पुरा॥ ४॥ क्रूरोमर्षीसदुष्टात्माभुविप्रख्यातविक्रमः॥ निहतःसतुगंधर्वैःपापकर्मानृशंसवान् ॥ ५॥

रस्याधिक्येदानं स्वस्याधिक्येदंडःयुद्धेनिपातनंवा बलि कर्मवाकरादानाख्यं इतिबलज्ञानफलं ॥ ११ ॥ बलंस्वसैन्यंसुखंयथास्यात्तथाआभाष्यतांप्रीतिवादेनभक्तवेतनमानदानेनसंमंत्रणीयमित्यर्थः सिद्धिंजयं ॥ १२ ॥ अन्यैःशत्रुभिःपांडवैश्चापिसहयोत्स्यसे कीदृशैःस्वबलादिनाहीनैः ॥१३॥ व्यवसायंस्वकर्त्तव्यं ॥ १४ ॥ इतिविराटपर्वणिनैल०भारतभावदीपेऐकोनत्रिंशोध्यायः ॥ २९ ॥ ॥ ७ ॥॥ १ ॥ वाक्यमुवाचेत्यत्रहेतुमाह असकृदिति निकृताःवं चितास्त्रिगर्त्ताइतिशेषः प्रभोहेजनमेजय ॥ २ ॥ बाधितःसुशर्मा बलवतांकौरवाणांविभोस्वामिनिभीष्मेसमीपेसतिकर्णंचउदीक्ष्यदुर्योधनंअभाषत ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥

Digitized by Google